

31993L0010

17.4.1993

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 93/27

ДИРЕКТИВА 93/10/ЕИО НА КОМИСИЯТА**от 15 март 1993 година****относно материалите и предметите, изработени от филм от регенерирана целулоза, предназначени за контакт с храни**

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност,

като взе предвид Директива 89/109/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно материалите и предметите, предназначени за контакт с храни ⁽¹⁾, и по-специално член 3 от нея,

след съгласуване с Научния комитет за храните;

като има предвид, че броят и естеството на промените, които е трябвало да бъдат направени и трябва вече да бъдат направени към Директива 83/229/ЕИО на Съвета от 25 април 1993 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно материалите и предметите, изработени от филм от регенерирана целулоза, предназначени за контакт с храни ⁽²⁾, последно изменена с Директива 92/15/ЕИО на Комисията ⁽³⁾, показват необходимостта от замяна на споменатата директива;

като има предвид, че предвидените от настоящата директива мерки на Общността са не само необходими, но и належащи за постигане целите на вътрешния пазар; като има предвид, че отделните държави-членки не могат сами да постигнат тези цели; като има предвид освен това, че тяхното постигане на общностно равнище е вече предвидено в Директива 89/109/ЕИО;

като има предвид, че член 2 от Директива 89/109/ЕИО определя, че съставките на готовите материали и предмети не трябва да

преминават в храните в количества, които биха могли да изложат на опасност човешкото здраве или да причинят неприемлива промяна в състава на храните;

като има предвид, че подходящият инструмент, за да се постигне тази цел при филми от регенерирана целулоза, е специална директива по смисъла на член 3 от Директива 89/109/ЕИО;

като има предвид, че изкуствените обвивки от регенерирана целулоза трябва да бъдат предмет на специални разпоредби;

като има предвид, че методът за определяне отсъствието на миграция на багрилни вещества трябва да се установи на по-късен етап;

като има предвид, че до изготвянето на критерии за чистота и методи на анализ, изискванията на националните законодателства трябва да останат в сила;

като има предвид, че съставянето на списък с одобрени вещества, придружен от гранични стойности за количествата, които трябва да се използват, по принцип е достатъчен в конкретния случай, за да се постигнат определените в член 2 на Директива 89/109/ЕИО цели;

като има предвид обаче, че бис(2-хидроксиетил)етер (= диетиленгликол) и етандиол (= моноетиленгликол) могат изцяло да мигрират в определени храни и, следователно, за да се избегне тази възможност, като предпазна мярка е по-подходящо да се определи категорично максималното разрешено количество на тези вещества в храните, които са били в контакт с филм от регенерирана целулоза;

като има предвид, че за да се защити здравето на потребителя, директният контакт между храните и напечатаните повърхности на филма от регенерирана целулоза трябва да се избягва;

⁽¹⁾ ОВ L 40, 11.2.1989 г., стр. 38.

⁽²⁾ ОВ L 123, 11.5.1983 г., стр. 31.

⁽³⁾ ОВ L 102, 16.4.1992 г., стр. 44.

като има предвид, че писмената декларация, предвидена в член 6, параграф 5 от Директива 89/109/ЕИО трябва да се прилага при професионална употреба на филма от регенерирана целулоза за материали и предмети, предназначени за контакт с храни, освен тези, които по своето естество, са предназначени за такава цел;

като има предвид, че мерките, определени от настоящата директива, отговарят на становището на Постоянния комитет за храните,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. Настоящата директива е специална директива по смисъла на член 3 от Директива 89/109/ЕИО.

2. Настоящата директива се прилага за филм от регенерирана целулоза по смисъла на описанието, дадено в приложение I, който или:

- а) съставлява сам по себе си готов продукт; или
- б) съставлява част от готов продукт, който съдържа други материали,

и, който е предназначен да влиза в контакт с храни или, който по силата на предназначението му, в действителност влиза в такъв контакт.

3. Настоящата директива не се прилага за:

- а) филм от регенерирана целулоза, който от страната, която е предназначена да влезе в контакт с храни, или който, по силата на предназначението му, притежава покритие, надвишаващо 50 mg/dm^2 ;
- б) изкуствени обвивки от регенерирана целулоза.

Член 2

1. За производството на филм от регенерирана целулоза могат да се използват само онези вещества или групи вещества, които са изброени в приложение II и само при условията, посочени по-долу тук.

2. Чрез дерогация от параграф 1, могат да се употребяват вещества, различни от изброените в приложение II, когато тези вещества се използват като багрилни вещества (оцветители и пигменти) или като лепила, при условие че няма следи от миграция на веществата в или върху храните, които могат да бъдат открити посредством установен метод.

Член 3

Напечатаните повърхности на филм от регенерирана целулоза не влизат в контакт с храните.

Член 4

1. На етапите на пускане на пазара, различни от тези на търговията на дребно, материалите и предметите, изработени от филм

от регенерирана целулоза, предназначени за контакт с храни, се придружават от писмена декларация в съответствие с член 6, параграф 5 от Директива 89/109/ЕИО.

2. Параграф 1 не се отнася до материали и предмети, изработени от филм от регенерирана целулоза, които по своята същност явно са предназначени за контакт с храни.

3. Когато са посочени специални условия за употреба, материалът или предметът, изработен от филм от регенерирана целулоза, се етикетира по указания начин.

Член 5

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива от 1 януари 1994 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Държавите-членки:

— разрешават, от 1 януари 1994 г., търговията с и употребата на филм от регенерирана целулоза, предназначен за контакт с храни, който е съобразен с изискванията на настоящата директива,

— забраняват, от 1 януари 1994 г., търговията с и употребата на филм от регенерирана целулоза, предназначен за контакт с храни, но който не е съобразен нито с настоящата директива, нито с Директива 83/229/ЕИО,

— забраняват, от 1 януари 1995 г., търговията с и употребата на филм от регенерирана целулоза, предназначен за контакт с храни и който не е съобразен с изискванията на настоящата директива, но е бил съобразен с изискванията на Директива 83/229/ЕИО.

2. Когато държавите-членки приемат мерките, предвидени в параграф 1, в тях се отбелязва позоваването на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 6

1. Директива 83/229/ЕИО се отменя считано от 1 януари 1994 г.

2. Всички позовавания на Директива 83/229/ЕИО се считат за позовавания към настоящата директива и трябва да се тълкуват в съответствие с таблицата за съответствията, предвидена в приложение III.

Член 7

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 15 март 1993 година.

За Комисията

Martin BANGEMANN

Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ОПИСАНИЕ НА ФИЛМ ОТ РЕГЕНЕРИРАНА ЦЕЛУЛОЗА

Филм от регенерирана целулоза е тънък листов материал, получен от пречистена целулоза, добита от нерещиклирана вълна или памук. За да се спазят техническите изисквания, в масата или върху повърхността могат да се добавят съответните подходящи вещества. Филмът от регенерирана целулоза може да има покритие върху едната или двете страни.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

СПИСЪК НА ВЕЩЕСТВА, РАЗРЕШЕНИ ЗА ПРОИЗВОДСТВОТО НА ФИЛМ ОТ РЕГЕНЕРИРАНА ЦЕЛУЛОЗА

NB

- Процентните стойности на част първа и втора от настоящото приложение изразяват съотношението тегло/тегло (w/w) и са изчислени по отношение количеството безводен филм от регенерирана целулоза без покритие.
- Обичайните технически наименования са представени в квадратни скоби.
- Използваните вещества са с добро техническо качество по отношение критериите за чистота.

ПЪРВА ЧАСТ

ФИЛМ ОТ РЕГЕНЕРИРАНА ЦЕЛУЛОЗА БЕЗ ПОКРИТИЕ

Наименования	Ограничения
А. Регенерирана целулоза	Не по-малко от 72 % (w/w)
Б. Добавки	
1. <i>Олекоитители</i>	Не повече от 27 % (w/w) общо
— Бис(2-хидроксиетил) етер [= диетиленгликол]	} Единствено за филми, предназначени за нанасяне на покритие и след това използвани за храни, които не са овлажнени, т.е. не съдържат физически свободна вода на повърхността. Общото количество на бис(2-хидроксиетил)етер и етандиол, присъстващи в храните, които са били в контакт с филм от този тип, не трябва да надвишава 30 mg/kg от хранителния продукт.
— Етандиол = [моноетиленгликол]	
— 1,3-бутандиол	Средно молекулно тегло между 250 и 1200
— Глицерол	Средно молекулно тегло не по-голямо от 400 и съдържание на свободен 1,3-пропандиол, не по-голямо от 1 % (w/w) във веществото
— 1,2 пропандиол [= 1,2 пропиленгликол]	
— Полиетиленоксид [= полиетиленгликол]	
— 1,2-полипропиленоксид [= 1,2 полипропиленгликол]	
— Сорбитол	Не повече от 1 % (w/w) общо
— Тетраетиленгликол	} Количеството вещество или група вещества при всяко нанасяне не може да надвишава 2 mg/dm ² от филма без покритие
— Триетиленгликол	
— Карбамид	
2. <i>Други добавки</i>	
Първи клас	
— Оцетна киселина и нейните амониеви, калциеви, магнезиеви, калиеви и натриеви соли	
— Аскорбинова киселина и нейните амониеви, калциеви, магнезиеви, калиеви и натриеви соли	
— Бензоена киселина и натриев бензоат	
— Мравчена киселина и нейните амониеви, калциеви, магнезиеви, калиеви и натриеви соли	
— Линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой въглеродни атоми от 8 до 20 включително, а също бехенова и рицинова киселини и техните амониеви, калциеви, магнезиеви, калиеви, натриеви, алуминиеви и цинкови соли	
— Лимонена, d- и l-млечна, малеинова, l-винени киселини и техните натриеви и калиеви соли	
— Сорбинова киселина и нейните амониеви, калциеви, магнезиеви, калиеви и натриеви соли	

Наименования	Ограничения
— Амиди на линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой на въглеродните атоми от 8 до 20 включително, а също и амиди на бехенова и рицинова киселини — Натурални нишестета и брашна за консумация — Нишестета и брашна за консумация, модифицирани чрез химическа обработка — Амилоза — Калциеви и магнезиеви карбонати и хлориди — Естери на глицерол с линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой въглеродни атоми от 8 до 20 включително, и/или с адипинова, лимонена, 12-хидроксистеаринова (оксистеарин) и рицинова киселини — Естери на полиоксиетилен (8 до 14 оксиетиленови групи) с линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой въглеродни атоми от 8 до 20 включително — Естери на сорбитол с линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой въглеродни атоми от 8 до 20 включително — Моно- и/или ди-естери на стеаринова киселина с етандиол и/или бис(2-хидроксиетил)етер и/или триетиленгликол — Оксиди и хидрооксиди на алуминий, калций, магнезий и силиций, и силикати и хидратирани силикати на алуминий, калций, магнезий и калий — Полиетиленоксид [= полиетиленгликол] — Натриев пропионат	Средно молекулно тегло между 1200 и 4000
Втори клас	Общото количество вещества не може да надвишава 1 mg/dm² от филма без покритие, а количеството вещество или група вещества при всяко нанасяне не трябва да надвишава 0,2 mg/dm² (или по-ниска гранична стойност, когато такава е посочена) от филма без покритие
— Натриев алкил (C₈ до C₁₈) бензолсулфонат — Натриев изопропилнафталинсулфонат — Натриев алкил (C₈ до C₁₈) сулфат — Натриев алкил (C₈ до C₁₈) сулфонат — Натриев диоктилсулфосукцинат — Дистеарат на дихидроксиетил диетилентриамин моноацетат — Амониеви, магнезиеви и калиеви лаурилсулфати — N,N'-дистеароил диаминоетан, N,N'-дипалмитоил диаминоетан и N,N'-диолеоил диаминоетан — 2-хептадецил-4,4-бис(метилстеарат) оксазолин — Полиетилен-аминостеарамид етилсулфат	Не повече от 0,05 mg/dm² от филма без покритие Не повече от 0,1 mg/dm² от филма без покритие

Наименования	Ограничения
Трети клас — Свързващ агент	Общото количество вещества не може да надвишава 1 mg/dm ² от филма без покритие
— Продукт от кондензацията на немодифициран меламинформалдехид, или който може да бъде модифициран с едно или повече от следните вещества бутанол, диетилентриамин, етанол, триетилентетрамин, тетраетилпентамин, три-(2-хидроксиетил) амин, 3,3'-диаминодипропиламин, 4,4'-диаминодибутиламин	Съдържание на свободен формалдехид, не по-голямо от 0,5 mg/dm² от филма без покритие Съдържание на свободен меламин, не по-голямо от 0,3 mg/dm² от филма без покритие
— Продукт от кондензацията на меламинкарбамид-формалдехид, модифициран с трис-(2-хидроксиетил) амин	Съдържание на свободен формалдехид, не по-голямо от 0,5 mg/dm² от филма без покритие Съдържание на свободен меламин, което не може да надвишава 0,3 mg/dm² от филма без покритие
— Напречно омержени катионни полиалкиленамини: а) полиамид-епихлорхидринова смола на база диаминопропилметиламин и епихлорхидрин б) полиамид-епихлорхидринова смола на база епихлорхидрин, адипинова киселина, капролактан, диетилентриамин и/или етилендиамин в) полиамид-епихлорхидринова смола на база адипинова киселина, диетилентриамин и епихлорхидрин, или смес от епихлорхидрин и амоняк г) полиамид-полиамин-епихлорхидринова смола на база епихлорхидрин, диметиладипат и диетилентриамин д) полиамид-полиамин-епихлорхидринова смола на база епихлорхидрин, адипамид и диаминопропил-метиламин	В съответствие с директивите на Общността и при липсата на такива, с вътрешното законодателство, предвид предстоящото приемане на директивите на Общността
— Полиетиленамини и полиетиленимини	Не повече от 0,75 mg/dm² от филма без покритие
— Продукт от кондензацията на немодифициран карбамид-формалдехид, или който може да бъде модифициран с едно или повече от следните вещества: аминометилсулфонова киселина, сулфанилова киселина, бутанол, диаминобутан, диаминоди-етиламин, диаминодипропиламин, диаминопропан, диетилентриамин, етанол, гуанидин, метанол, тетраетилпентамин, триетилтетрамин, натриев сулфит	Съдържание на свободен формалдехид, което не може да надвишава 0,5 mg/dm² от филма без покритие
Четвърти клас	Общото количество вещества не може да надвишава 0,01 mg/dm ² от филма без покритие
— Продукти в резултат на реакция между амини на масла за консумация с полиетиленоксид	
— Моноетаноламин лаурилсулфат	

ВТОРА ЧАСТ

ФИЛМ ОТ РЕГЕНЕРИРАНА ЦЕЛУЛОЗА С ПОКРИТИЕ

Наименования:	Ограничения:
А. Регенерирана целулоза	Виж Първа част
Б. Добавки	Виж Първа част
В. Покритие	Не повече от 50 mg покритие/dm ² от филм върху страната, която е в контакт с храните
1. <i>Полимери</i>	Общото количество вещества не може да надвишава 50 mg/dm ² от покритието върху страната, която е в контакт с храни
— Етил, хидроксиетил, хидроксипропил и метилови етери на целулозата	
— Нитроцелулоза	Не повече от 20 mg/dm ² от покритието върху страната, която е в контакт с храни; съдържание на азот между 10,8 % (w/w) и 12,2 % (w/w) в нитроцелулозата
— Полимери, съполимери и техните смеси със следните мономери:	В съответствие с директивите на Общността и при липсата на такива, с вътрешното законодателство, предвид предстоящото приемане на директивите на Общността
винилацетати, получени от наситени алдехиди (C ₁ до C ₆)	
винилацетат	
алкил (C ₁ до C ₄) винилови етери	
акрилова, кротонова, итаконова, малеинова, метакрилова киселини и техните естери	
бутадиев	
стирол	
метилстирол	
винилиденхлорид	
акрилнитрил	
метакрилнитрил	
етилен, пропилен, 1- и 2-бутилен	
винилхлорид	В съответствие с Директива 78/142/ЕИО (ОВ L 44, 15.2.1978 г., стр. 15)
2. <i>Сол</i>	Общото количество вещества не може да надвишава 12,5 mg/dm ² от покритието върху страната, която е в контакт с храни и е единствено предназначено за приготвяне на филми от регенерирана нитроцелулоза или покрития на основата на винилхлорид и винилацетат съполимер
— Казеин	
— Колофон и/или негови продукти от полимеризация, хидрогенизация или диспропорциониране, и техните естери на метил-, етил- или C ₂ до C ₆ -поливалентни алкохоли или смеси от тези алкохоли	
— Колофон и/или негови продукти от полимеризация, хидрогенизация или диспропорциониране, кондензирани с акрилова, малеинова, лимонена, фумарова и/или фталова киселини и/или 2,2 бис(4-хидроксифенил)пропанформалдехид и естерицирани с метил-, етил- или C ₂ до C ₆ -поливалентни алкохоли или смеси от тези алкохоли	

Наименования:	Ограничения:
— Естери, извлечени от бис(2-хидроксиетил)етер с продукти от присъединяване на бетанинен и/или дипентен и/или дипертен и малеинов анхидрид — Желатин за консумация — Рициново масло и негови продукти от дехидратация или хидрогениране, и негови продукти от кондензацията му с полиглицерол, адипинова, лимонена, малеинова, фталова и себащинова киселини — Натурална смола [= дамарова смола] — Поли-бета-пинен [= терпенови смоли] — Карбамид-формалдехидни смоли (виж свързващи агенти)	
3. <i>Пластификатори</i>	Общото количество вещества не може да надвишава 6 mg/dm^2 от покритието върху страната в контакт с храните
— Ацетил трибутилцитрат — Ацетил три(2-етилхексил)цитрат — Ди-изобутиладипат — Ди-п-бутиладипат — Ди-п-хексилazelat — Бутилбензилфталат — Ди-п-бутилфталат — Дициклохексилфталат — 2-етилхексилдифенил фосфат — Глицерол моноацетат [= моноацетин] — Глицерол диацетат [= диацетин] — Глицерол триацетат [= триацетин] — Ди-бутилсебацат — Ди(2-етилхексал)себацат [= диоктилсебацат] — Ди-п-бутилтартарат — Ди-изобутилтартарат	Не повече от $2,0 \text{ mg/dm}^2$ от покритието върху страната в контакт с храни Не повече от $3,0 \text{ mg/dm}^2$ от покритието върху страната в контакт с храни Не повече от $4,0 \text{ mg/dm}^2$ от покритието върху страната в контакт с храни Не повече от $2,5 \text{ mg/dm}^2$ от покритието върху страната в контакт с храни
4. <i>Други добавки</i>	Общото количество вещества не може да надвишава 6 mg/dm^2 във филма от регенерирана целулоза без покритие, включително покритието върху страната в контакт с храни
4.1. <i>Добавки, изброени в първата част</i>	Същите ограничения, като в първата част (количествата mg/dm^2 обаче се отнасят до филма от регенерирана целулоза без покритие, включително покритието върху страната в контакт с храни)
4.2. <i>Специфични добавки към покритието</i> — 1-хексадеканол и 1-октадеканол — Естери на линейни мастни киселини, наситени или ненаситени, с четен брой на въглеродните атоми от 8 до 20 включително, и на рицинова киселина с етил-, бутил-, амил- и олеил-линейни алкохоли — Планински восъци, състоящи се от чисти монтанови (C_{26} до C_{32}) киселини и/или техните естери с етандиол и/или 1,3 бутандиол и/или техни калциеви и калиеви соли	Количеството вещество или група вещества при всяко нанасяне не трябва да надвишава 2 mg/dm^2 (или по-ниска гранична стойност, когато такава е определена) от покритието върху страната в контакт с храните

Наименования:	Ограничения:
— Карнаубски восък — Пчелен восък — Еспартов восък — Канделилов восък — Диметилполисилоксан — Епоксидирано соево масло (съдържание на оксиран (етиленов оксид) от 6 до 8 % — Пречистени парафинови и микрокристални восъци — Пентаеритрол тетрастеарат — Моно и бис(октадецилдиетиленоксид)-фосфати — Алифатни киселини (C₈ до C₂₀), естерифицирани с моно- или ди-(2-хидроксиетил)амин — 2- и 3-трет.бутил -4-хидроксианизол [= бутилиран хидроксианизол - ВНА] — 2,6-ди-трет.бутил-4-метилфенол [= бутилат хидрокси-толуол – ВНТ] — Ди-п-октилкалаен-бис(2-етилхексил) малеат	Не повече от 1 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните Не повече от 0,2 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните Не повече от 0,06 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните Не повече от 0,06 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните Не повече от 0,06 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните
5. <i>Разтворители</i>	Общото количество на веществата не може да надвишава 0,6 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните
— Бутилацетат — Етилацетат — Изобутилацетат — Изопропилацетат — Пропилацетат — Ацетон — 1-бутанол — Етанол — 2-бутанол (изобутилов алкохол) — 2-пропанол (изопропилов алкохол) — 1-пропанол — Циклохексан — Етиленгликолов монобутилов етер — Етиленгликолов монобутилов етер на оцетната киселина — Етиленгликолов моноетилов етер — Етиленгликолов моноетилов етер на оцетната киселина — Етиленгликолов монометилов етер — Етиленгликолов монометилов етер на оцетната киселина — Метилетилкетон — Метилизобутилкетон — Тетрахидрофуран — Тoluол	Не повече от 0,06 mg/dm² от покритието върху страната в контакт с храните

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЯТА

Директива 83/229/ЕИО	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2	Член 2
Член 3	Член 3
Член —	Член 4
Член 4, параграф 1	Член 5
Член 4, параграф 2	Член —
Член —	Член 6
Член 5	Член 7